

Nieuwsbrief PFR Updates - Nummer 21, 2017

Nummer 21, 2017

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:939](#) 19-05-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:943](#) 19-05-2017

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2017:934](#) 19-05-2017

Hof

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2017:2176](#) 16-05-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:1371](#) 10-05-2017

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2017:1258](#) 03-05-2017

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2017:1744](#) 02-03-2017

Rechtbank

[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2017:3172](#) 19-04-2017

Uitspraken zonder ECLI

[Hof van Justitie van de Europese Unie](#) 15-02-2017

W en V/X

Bij deze uitspraak ontbreekt de ECLI

RECHTSPRAAK

In deze alimentatiezaak gaat het om de vraag of bij de bepaling van de draagkracht van de man voor een onderhoudsbijdrage voor zijn kinderen ook rekening kan worden gehouden met opgepotte winsten in de bv waarvan de man directeur-groootaandeelhouder is.

De vrouw klaagt in cassatie dat het hof heeft miskend dat het aan de man is om niet alleen te stellen maar, gelet op het gemotiveerde verweer van de vrouw, ook te onderbouwen waarom, gelet op de belangen van zijn onderneming, van hem in redelijkheid niet kan worden verlangd dat hij naast zijn salaris meer inkomsten uit zijn onderneming genereert door (een deel van) de winst uit te keren opdat hij kan voldoen aan zijn onderhoudsplicht jegens de kinderen. Het hof heeft niet gereespondeerd op essentiële stellingen van de vrouw die inhouden dat de man meer inkomsten uit zijn bv kan genereren, en dat het oordeel van het hof om die reden ook onbegrijpelijk is.

De Hoge Raad overweegt dat bij het vaststellen van de draagkracht van de alimentatieplichtige niet alleen acht dient te worden geslagen op de inkomsten die de alimentatieplichtige zich feitelijk verwerft, maar ook op de inkomsten die hij zich in redelijkheid kan verwerven. Ingeval een directeur-groootaandeelhouder alimentatieplichtig is, gaat het bij de in aanmerking te nemen inkomsten niet alleen om zijn uit de onderneming genoten salaris, maar kan ook de in de vennootschap behaalde winst een rol spelen bij de draagkrachtberekening (HR 6 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1335, NJ 2014/297).

Het partijdebat houdt het volgende in. De vrouw heeft in haar inleidend verzoekschrift betoogd dat bij het bepalen van het inkomen van de man niet alleen zijn salaris in aanmerking moet worden genomen, maar ook de als dividend door de vennootschap aan de man uit te keren winst. De man heeft in zijn verzoekschrift slechts aangevoerd dat bij de berekening van zijn draagkracht moet worden uitgegaan van zijn jaarinkomen in 2013 van € 66.459 bruto. Tijdens de zitting in eerste aanleg heeft de man opgemerkt dat hij de winst niet wil uitkeren in verband met de continuïteit van de onderneming. De vrouw heeft daarop aangevoerd dat de onderneming goede resultaten behaalt en dat er geen noodzaak is om de winst op te potten. Ook in hoger beroep heeft de vrouw dit standpunt ingenomen; zij heeft daartoe verwezen naar

de jaarstukken van de onderneming. De man heeft opnieuw gesteld dat bij het bepalen van zijn inkomen geen rekening dient te worden gehouden met de ingehouden dividenden, maar ook in hoger beroep heeft hij zijn betoog niet onderbouwd met bescheiden.

In het licht van het partijdebat heeft het hof zijn oordeel ontoereikend gemotiveerd door geen kenbare aandacht te besteden aan de essentiële stellingen van de vrouw. De onderdelen slagen derhalve. Deze zaak wordt daarom verwezen naar een ander hof ter verdere behandeling en beslissing.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-05-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:934

Zaaknummer: 16/04135

RECHTSPRAAK

Vordering tot verdeling van beneficiair aanvaarde nalatenschap waarvan de vereffening niet is voltooid. Is de vereffening naar het oordeel van de rechter niet voltooid of is over de voltooiing onvoldoende uitsluitsel verkregen, dan dient de rechter in overleg met partijen te onderzoeken of over de vorderingen tot verdeling van de nalatenschap kan worden beslist op een wijze die ook voldoende rekening houdt met de belangen van schuldeisers van de nalatenschap. Het hof heeft dit ten onrechte nagelaten. De zaak wordt daarom naar een ander hof verwezen ter verdere behandeling en beslissing.

Klager klaagt in cassatie over het oordeel van het hof dat het geen aanleiding ziet de zaak aan te houden in afwachting van de voltooiing van de vereffening, of te beslissen op de vordering onder opschortende voorwaarde van die voltooiing.

De Hoge Raad overweegt dat in cassatie uitgangspunt is dat sprake is van beneficiaire aanvaarding (ofwel aanvaarding onder voorrecht van boedelbeschrijving) van de nalatenschap door twee van de drie erfgenamen. De Hoge Raad overweegt voorts dat artikel 4:202 lid 1 aanhef en onder a BW bepaalt, voor zover in cassatie van belang, dat een nalatenschap moet worden vereffend volgens de voorschriften van afdeling 4.6.3 BW wanneer zij door één of meer erfgenamen onder voorrecht van boedelbeschrijving is aanvaard, tenzij er een tot voldoening van de opeisbare schulden en legaten bevoegde executeur is en deze kan aantonen dat de goederen der nalatenschap ruimschoots toereikend zijn om alle schulden der nalatenschap te voldoen. Volgens artikel 4:195 lid 1 BW zijn alle erfgenamen vereffenaar als een nalatenschap door één of meer erfgenamen beneficiair is aanvaard. Is een nalatenschap door een van de erfgenamen beneficiair aanvaard, dan rust dus op alle erfgenamen van die nalatenschap de verplichting tot vereffening en zijn zij allen vereffenaar.

De vereffenaar heeft tot taak de schulden van de nalatenschap te voldoen (HR 17 mei 2013, ECLI:NL:HR:2013:BZ3643, NJ 2013/488). De verplichting tot vereffening van de nalatenschap

in geval van beneficiaire aanvaarding door één of meer erfgenamen, strekt tot bescherming van de schuldeisers van de nalatenschap (MvA I, Parl. Gesch. Boek 4, p. 945). Daarbij is van belang dat schuldeisers van de nalatenschap hun vorderingen in geval van beneficiaire aanvaarding in beginsel slechts op de goederen der nalatenschap kunnen verhalen (artikel 4:184 lid 1 BW), tenzij sprake is van bijzondere omstandigheden waarin verhaal op het vermogen van een erfgenaam mogelijk is (bijv. artikel 4:184 lid 2 en 3 BW, en artikel 4:220 lid 2 BW).

Uitgangspunt is dat de erfgenamen de vereffening van een beneficiair aanvaarde nalatenschap behoren te voltooien alvorens de nalatenschap te verdelen (MvA II, Parl. Gesch. Boek 4, p. 979), teneinde te waarborgen dat de vorderingen van de schuldeisers van de nalatenschap zo veel mogelijk daadwerkelijk uit de nalatenschap worden voldaan. In het licht van het voorgaande rust op de erfgenaam die verdeling vordert van een nalatenschap die door één of meer erfgenamen beneficiair is aanvaard, in beginsel de plicht om feiten en omstandigheden te stellen waaruit kan volgen dat de schulden van de nalatenschap zijn voldaan. De rechter kan een partij die niet voldoet aan die stelplicht bevelen haar stellingen zodanig toe te lichten dat de rechter in het verdelingsgeschil kan beoordelen of de vereffening is voltooid (artikel 22 Rv). Is de vereffening naar het oordeel van de rechter niet voltooid of is over de voltooiing onvoldoende uitsluitel verkregen, dan dient de rechter in overleg met partijen te onderzoeken of er mogelijkheden zijn om desondanks op de grondslag van de vordering en het verweer te beslissen op een wijze die ook voldoende rekening houdt met de belangen van schuldeisers van de nalatenschap. Daarbij kan worden gedacht aan het aanhouden van de zaak totdat alsnog vereffening heeft plaatsgevonden, aan een verdeling onder voorwaarden die de positie van schuldeisers waarborgt, of aan een gedeeltelijke verdeling die de rechten van schuldeisers van de nalatenschap onverlet laat. Voor zover deelgenoten in de nalatenschap schuldeisers van de nalatenschap zijn, bestaat eventueel de mogelijkheid dat hun aanspraken worden betrokken in de verdeling. Gelet op het hiervoor overwogene slaagt de klacht. Het hof heeft ten onrechte nagelaten in overleg met partijen te onderzoeken of over de vorderingen tot verdeling van de nalatenschap kan worden beslist op een wijze die ook voldoende rekening houdt met de belangen van schuldeisers van de nalatenschap.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-05-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:939

Zaaknummer: 16/01432

Rechters: A.H.T. Heisterkamp, G. Snijders, G. de Groot, M.V. Polak en T.H. den Tanja-van Broek

Wetsartikelen: 3:185 BW, 4:195 BW, 4:202 BW en 4:222 BW

RECHTSPRAAK

Uit gezag ontheven moeder verzoekt uitbreiding van de omgangsregeling. In hoger beroep schorst het hof de omgangsregeling op verzoek van de met de voogdij belaste gecertificeerde instelling (GI). Is een GI bevoegd een verzoek inzake de omgangsregeling te doen? Is deze inmenging in het omgangsrecht bij wet voorzien? Voorts is in cassatie de omvang van de rechtsstrijd in hoger beroep een onderwerp van geschil. Artikel 362 Rv belet dat voor het eerst in hoger beroep een zelfstandig verzoek wordt gedaan.

De moeder klaagt in cassatie dat het oordeel van het hof dat, met analoge toepassing van artikel 1:377e BW in samenhang met artikel 1:377a lid 3 BW, de moeder het recht op omgang voor de duur van een half jaar zal worden ontzegd, blijkt geeft van een onjuiste rechtsopvatting, omdat inmenging in het recht van de moeder op omgang met de kinderen volgens artikel 8 lid 2 EVRM alleen is toegestaan voor zover daarin bij wet is voorzien. De moeder klaagt voorts dat het hof heeft miskend dat het enkele feit dat de GI de voogdij over de kinderen heeft, niet meebrengt dat sprake is van een 'nauwe persoonlijke betrekking' als bedoeld in de artikel 1:377e BW en artikel 1:377a lid 3 BW.

De Hoge Raad overweegt dat artikel 1:377a en 1:377e BW aldus moeten worden uitgelegd dat de daarin aan de ouders toegekende bevoegdheid de rechter te verzoeken een regeling inzake de uitoefening van het omgangsrecht vast te stellen of te wijzigen, dan wel het recht op omgang aan een ouder te ontzeggen, mede aan een gecertificeerde instelling toekomt. Hieruit volgt dat voor het antwoord op de vraag of een GI ontzegging van het recht op omgang van de moeder kan verzoeken, niet ter zake doet of die instelling in een nauwe persoonlijke betrekking tot de minderjarigen staat. Aan het voorschrift van artikel 8 lid 2 EVRM dat een inmenging in het recht van de moeder op omgang met de minderjarigen bij wet is voorzien, is voldaan doordat die inmenging berust op de hiervoor vermelde wettelijke bepalingen en de uitleg daarvan door de rechter (vgl. o.a. EHRM 10 november 2005, nr. 44774/98, par. 88 (*Leyla Şahin/Turkije*); EHRM 16 maart 2017, nr. 51693/13, par. 32 (*Modestou/Griekenland*)). Deze klachten van de moeder kunnen dan ook niet tot cassatie leiden.

De moeder klaagt in cassatie voorts dat het hof in zijn beslissing om de moeder voor de duur van zes maanden het recht op omgang met de minderjarigen te ontzeggen, onder meer heeft miskend dat de GI niet is opgekomen tegen de door de rechtbank vastgestelde omgangsregeling en niet voor het eerst in hoger beroep een zelfstandig verzoek tot die ontzegging kon doen.

De Hoge Raad overweegt dat het hof diende te beslissen op het verzoek van de moeder tot uitbreiding van de omgangsregeling en het daartegen door de GI gevoerde verweer. Het verzoek van de GI tot schorsing van de omgangsregeling viel buiten die rechtsstrijd. Artikel 362 Rv belet dat voor het eerst in hoger beroep een zelfstandig verzoek wordt gedaan. Het hof heeft dan ook blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting door dat verzoek van de GI niettemin in het hoger beroep te betrekken (r.o. 3). Deze klacht van de moeder slaagt derhalve. De zaak wordt ter verdere behandeling en beslissing verwezen naar een ander hof.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 19-05-2017

ECLI: ECLI:NL:HR:2017:943

Zaaknummer: 16/05474

RECHTSPRAAK

Koude uitsluiting. Partijen sluiten lening waarvoor zij ieder hoofdelijk verbonden zijn ter aflossing van een eerdere lening. Een ander deel van het krediet wordt overgeboekt naar een gezamenlijke rekening. Hof oordeelt, zoals de rechtbank, dat in de onderlinge verhouding ieder voor de helft draagplichtig is voor deze schuld.

Partijen zijn gehuwd onder uitsluiting van iedere gemeenschap van goederen en zijn ook geen verrekenbeding overeengekomen. Enige maanden na het huwelijk hebben partijen een banklening afgesloten van € 17.000 waarvoor zij hoofdelijk zijn verbonden. Deze diende ter aflossing van een eerder krediet (voor een kleine € 14.000). Het restant is overgeboekt naar een gezamenlijk rekening. Na iets meer dan twee jaar huwelijk zijn partijen gescheiden.

De rechtbank heeft geoordeeld dat partijen in de onderlinge verhouding ieder voor de helft draagplichtig zijn ten aanzien van het krediet. De vrouw komt van dit oordeel in hoger beroep. Zij vindt dat zij in de onderlinge verhouding niet draagplichtig is, omdat het krediet grotendeels ten goede is gekomen aan de man. De man verweert zich en stelt dat de vrouw willens en wetens heeft getekend voor de aanvraag van een lening, waarvan zij wist dat deze voor een groot gedeelte zou worden aangewend ter delging van oude schulden van de man.

Het hof overweegt als volgt. Volgens artikel 6:10 BW zijn schuldenaren ieder voor het gedeelte van de schuld dat hem of haar in hun onderlinge verhouding aangaat draagplichtig. Het hof citeert een deel van de parlementaire geschiedenis van het Boek 6 BW. Daaruit blijkt het volgende: 'Evenmin als in het geldende BW nadere bepalingen omtrent de grootte van "zijn aandeel" zijn gegeven, is in de algemene bepaling van het eerste lid van art. 6:10 BW nader omschreven hoe het gedeelte van de schuld dat hem "aangaat" moet worden vastgesteld. Hieromtrent toch zijn geen algemene regels te geven. De grootte van ieders bijdrageplicht zal in de eerste plaats afhangen van hetgeen zij uitdrukkelijk of stilzwijgend omtrent hun bijdrageplicht zijn overeengekomen en van een eventuele onderlinge rechtsverhouding der schuldenaren, op grond waarvan zij zich gezamenlijk hebben verbonden. (...) In ieder geval is het niet wenselijk – gelijk in sommige buitenlandse wetboeken is bepaald – als hoofdregel voorop te stellen dat de schuldenaren voor gelijke delen in de schuld moeten bijdragen; de

uitzonderingen zouden dan belangrijker zijn dan de hoofdregel.'

De grootte van ieders bijdrageplicht hangt dus in de eerste plaats af van hetgeen partijen omtrent die bijdrageplicht zijn overeengekomen. Omtrent een uitdrukkelijke of stilzwijgende afspraak tussen partijen heeft de vrouw evenwel niets gesteld.

De enkele omstandigheid waarop de vrouw zich wel beroept, namelijk dat de geleende gelden (volledig of grotendeels) ten goede zijn gekomen aan de man (zo al juist), maakt dan nog niet dat de man volledige of grotendeels draagplichtig is voor de schuld. Tussen partijen bestond niet slechts de band van hoofdelijk medeschuldenaar. Zij waren ten tijde van het aangaan van de schuld ook echtgenoten die elkaar ingevolge artikel 1:81 BW getrouwheid, hulp en bijstand verschuldigd zijn en daarom verplicht zijn elkaar het nodige te verschaffen. Dat daarvan, in het bijzonder elkaar het nodige verschaffen, bij de lening van € 17.000 geen sprake was, heeft de vrouw niet gesteld en dat is ook niet gebleken. Dit had temeer op de weg van de vrouw gelegen nu niet duidelijk is waarom zij – niettegenstaande de koude uitsluiting – überhaupt samen met de man de lening is aangegaan. Ten slotte is niet gebleken dat alleen de man heeft beslist over de aanwending van de geleende gelden, volgens hem hebben zij dat samen gedaan. Het hof bekrachtigt de beslissing van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 16-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2017:2176

Zaaknummer: 200.187.271_01

RECHTSPRAAK

Partner- en kinderalimentatie. In beide gevallen is de gestelde behoefte niet of niet voldoende concreet gemotiveerd. Kinderalimentatie op een veel lager bedrag vastgesteld. Verzoek om partneralimentatie afgewezen. Geen terugbetalingsverplichting.

Kinderalimentatie

De vrouw verzoekt in hoger beroep een kinderalimentatie van € 4.400 per maand. De vrouw acht de door de rechtbank vastgestelde behoefte van € 1.500 per maand te laag. De man acht de door de vrouw gestelde behoefte van het kind buitenproportioneel en niet overeenkomend met de welstand van partijen tijdens het huwelijk. Het hof is van oordeel dat de vrouw in het licht van de gemotiveerde betwisting van de man niet heeft aangetoond dat de behoefte van de minderjarige hoger is dan het vigerende tabelbedrag van € 960 per maand. De vrouw heeft kinderopvangkosten opgevoerd die zij feitelijk niet heeft. Zij heeft niet aangetoond dat tot de behoefte behoort een bedrag van gemiddeld € 10.000 per maand aan leefruimte en speelhoeken voor de minderjarige. Evenmin heeft zij gemotiveerd dat partijen in 2012 een pand hebben gekocht speciaal voor de minderjarige waarin hij opvang, privélessen en groepslessen zou krijgen. Ten slotte is het hof van oordeel dat mede gezien de leeftijd van de minderjarige en de algemene behoeftes van een kind van deze leeftijd, niet alle door de vrouw opgevoerde activiteiten van de minderjarige tot zijn behoefte kunnen worden gerekend. Daarom wordt de behoefte van de minderjarige gesteld op € 960 per maand.

Partneralimentatie

De vrouw verzoekt in hoger beroep een partneralimentatie van € 16.461 per maand. De rechtbank had een bedrag van € 4.518 opgelegd (na verkoop echtelijke woning). Tussen partijen bestaat geen overeenstemming over toepassing van de hofnorm. De rechter dient daarom bij het bepalen van de behoefte rekening te houden met alle relevante omstandigheden. De rechter zal zowel in aanmerking moeten nemen wat de inkomsten tijdens de laatste jaren van het huwelijk zijn geweest als een globaal inzicht moeten hebben in het uitgavenpatroon in dezelfde periode om daaruit te kunnen afleiden in welke welstand partijen hebben geleefd. De hoogte en de aard van zowel de inkomsten als de uitgaven geven

immers een aanwijzing voor het niveau waarop de onderhoudsgerechtigde na de beëindiging van het huwelijk wat de kosten van levensonderhoud betreft aanspraak kan maken. Ook de (mogelijkheid van) vermogensvorming zal in beginsel – afhankelijk van de omstandigheden – bijdragen tot het oordeel dat echtelieden in een bepaalde welstand hebben geleefd. De behoefte zal daarnaast zo veel mogelijk aan de hand van concrete gegevens betreffende de reële of de met een zekere mate van waarschijnlijkheid te verwachten kosten van levensonderhoud door de rechter moeten worden bepaald. In hoeverre de vaste lasten en de overige globaal te schatten uitgaven of reserveringen voor te verwachten lasten van de onderhoudsgerechtigde redelijk zijn, zal mede beoordeeld moeten worden naar de mate van welstand, zoals deze door de rechter op vorenbedoelde wijze is vastgesteld (HR 6 juni 2014, ECLI:NL:HR:2014:1336).

Het hof heeft de door de vrouw overgelegde behoeftelijst concreet met de vrouw doorgenomen. Daarbij heeft het hof de vrouw voorgehouden dat deze lijst niet aangeeft wat de vrouw concreet nodig heeft om in haar eigen levensonderhoud te voorzien. Dat heeft het hof ook geïllustreerd met voorbeelden. Ondanks de haar geboden gelegenheid heeft de vrouw haar behoefte niet nader en concreet ingevuld. Processueel gezien heeft zij haar behoefte derhalve niet onderbouwd. In haar behoeftelijst worden alleen de totale netto-uitgaven van het gezin aangegeven. Deze uitgaven zijn niet uitgesplitst en er wordt evenmin een verband gelegd naar te verwachten kosten van levensonderhoud van de vrouw. De vrouw maakt geen melding van het bedrag van € 400.000 dat zij straks in het kader van de verdeling van de ontbonden huwelijksgemeenschap van partijen zal krijgen en waarvan zij een woning kan kopen. De vrouw had feitelijk moeten aantonen wat zij, mede gelet op de welstand van partijen tijdens het huwelijk, in de toekomst aan levensonderhoud nodig heeft. De vrouw heeft weliswaar gesteld dat zij daartoe niet in staat was omdat zij na het uiteengaan van partijen de tering naar de nering moest zetten, maar dit neemt niet weg dat zij wel concreet had kunnen aangeven welke posten voor welk bedrag naar haar mening behoorden tot haar welstandsgerelateerde behoefte. Gelet op de omvang van die behoefte lag dit des te meer op haar weg.

De man heeft het gestelde uitgavenpatroon van partijen tijdens het huwelijk nadrukkelijk bestreden. Alles overziende, komt het hof tot de slotsom dat partijen tijdens het huwelijk weliswaar een zekere welstand bezaten, maar dat het op de weg van de vrouw had gelegen om haar huwelijksgelateerde behoefte te onderbouwen, hetgeen zij niet heeft gedaan. Mitsdien moet het ervoor worden gehouden, mede gelet op het bedrag van € 400.000 dat de vrouw in haar eigen levensonderhoud kan voorzien.

Aan de vraag van behoeftigheid komt het hof niet toe.

Het hof wijst het verzoek tot terugbetaling van reeds betaalde alimentatie af. Terugbetaling zou het conflict tussen partijen alleen maar doen aanwakkeren, hetgeen de toekomst voor beide partijen zal bemoeilijken.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 10-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:1371

Zaaknummer: 200.195.755/01, 200.195.757/01 en 200.195.796/01

RECHTSPRAAK

De man verzoekt alleen te worden belast met het gezag of subsidiair tezamen met de moeder. Verder zou de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij hem moeten zijn. De Raad adviseert over de vaststelling van een omgangsregeling. De rechtbank stelt een voorlopige regeling vast. De man stelt in hoger beroep dat de rechtbank buiten de grenzen van de rechtsstrijd is getreden. Het hof verwerpt dat beroep.

In hoger beroep is in geschil de vaststelling van een omgangsregeling tussen de vader en de minderjarige. De vader voert aan dat hij ontvankelijk is in zijn verzoek, aangezien de rechtbank uitdrukkelijk en zonder voorbehoud een beslissing heeft gegeven over de omgang. De rechtbank is hiermee buiten de door partijen getrokken grenzen van de rechtsstrijd getreden. Geen van partijen heeft in eerste aanleg een verzoek ingediend ter zake de omgangsregeling. Het stond de rechtbank dan ook niet vrij om eigener beweging een nieuwe omgangsregeling te bepalen, aldus de vader. De Raad voor de Kinderbescherming (de Raad) heeft in zijn rapportage advies uitgebracht over het vaststellen van een omgangsregeling. Daarmee is de Raad buiten de aan hem verstrekte opdracht getreden. De vader voerde geen verweer tegen de door de Raad geadviseerde omgangsregeling, nu deze vrijwel identiek is aan de door het Hof 's-Hertogenbosch bij beschikking van 9 april 2015 vastgestelde omgangsregeling, met welke regeling de man kan instemmen. De rechtbank kan echter geen (zelfstandig) verzoek hebben afgeleid uit het advies van de Raad. Het dictum van de rechtbank komt voor de vader als een ware 'verrassing', waarop hij, gelet op het verloop van het geding en het processuele debat, niet bedacht hoefde te zijn. Partijen zijn niet in de gelegenheid gesteld om zich uit te laten over de consequenties, waardoor de rechtbank in strijd heeft gehandeld met artikel 24 Rv (vgl. HR 30 maart 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ8210, NJ 2007/239). De omgangsregeling zoals vastgesteld door het Hof 's-Hertogenbosch d.d. 9 april 2015 is nog immer van kracht. Deze omgangsregeling vormt dan ook het uitgangspunt indien de bestreden beschikking wordt vernietigd.

Het hof overweegt dat de vader in zijn inleidende verzoek in eerste aanleg heeft verzocht te

bepalen dat het gezag over de minderjarige alleen aan hem toekomt, subsidiair dat hij naast de moeder wordt belast met het ouderlijk gezag. Voorts heeft hij verzocht de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij hem te bepalen. Bij schrijven van 12 april 2016 is zijdens de man verzocht aan de rechtbank om de door de Raad voorgestelde omgangsregeling vast te leggen.

Het hof is van oordeel dat de rechtbank, door het vaststellen van een voorlopige omgangsregeling, niet buiten de rechtsstrijd van partijen is getreden, zoals door de man gesteld. De man heeft immers zelf om vastlegging van een omgangsregeling verzocht. Blijkens onder meer het proces-verbaal van de zitting in eerste aanleg is ook uitgebreid over de omgangsregeling en het advies van de Raad ter zake gedebatteerd. Van een verrassingsbeslissing is dan ook geen sprake. Verder is het hof van oordeel dat de rechtbank op goede gronden heeft beslist om partijen eerst te verwijzen naar het Omgangshuis. Het hof verwerpt daarom het beroep van de vader.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 03-05-2017

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2017:1258

Zaaknummer: 200.199.371/01

RECHTSPRAAK

Man voldoet aan de voorwaarden voor vrijwillige schuldhulpverlening en verzoekt in dat kader nihilstelling van de kinderalimentatie. Rechtbank wijst het verzoek af, omdat niet vaststaat dat de man wordt toegelaten en omdat de noodzaak niet is aangetoond, nu er maar één schuld is (restschuld na verkoop echtelijke woning) en niet is komen vast te staan dat de bank de man heeft aangesproken tot aflossing van die schuld.

In het kader van het vrijwillige schuldhulptraject heeft de man verzocht de kinderalimentatie op nihil te stellen, omdat hij geen nieuwe schulden mag maken. De man heeft voldaan aan de voorwaarden om in aanmerking te komen voor schuldhulpverlening. Dat betekent dat de aanvraag door de gemeente in behandeling is genomen. Op dit moment is nog niet duidelijk of de man daadwerkelijk tot die schuldhulpverlening zal worden toegelaten. Gelet hierop en het feit dat de man de noodzaak tot het aangaan van het vrijwillige schuldhulpverleningstraject niet aannemelijk heeft gemaakt, komt de rechtbank tot het oordeel dat er geen grond is om over te gaan tot wijziging van de kinderalimentatie, zoals door de man verzocht. Er is immers 'slechts' sprake van één schuld, terwijl niet is komen vast te staan dat de bank de man heeft aangesproken om tot aflossing van die schuld te komen. De rechtbank heeft het verzoek van de man derhalve afgewezen.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 19-04-2017

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2017:3172

Zaaknummer: C/15/245880 / FA RK 16-4198

RECHTSPRAAK

Beëindiging gesloten plaatsing omdat niet aan het wettelijk vereiste van gevaar van onttrekking aan de behandeling is voldaan. Ook al is er noodzaak van behandeling van de minderjarige en is de gesloten instelling de enige plek in het oosten van het land waar de minderjarige behandeld kan worden, nu niet aan de wettelijke vereisten wordt voldaan, wijst het hof het verzoek (alsnog) af.

Ingevolge artikel 6.1.2 lid 1 Jw kan de kinderrechter op verzoek een machtiging verlenen om een jeugdige in een gesloten accommodatie te doen opnemen en te doen verblijven. Een machtiging kan ingevolge artikel 6.1.2 lid 2 Jw slechts worden verleend indien naar het oordeel van de kinderrechter jeugdhulp noodzakelijk is in verband met ernstige opgroei- en opvoedingsproblemen die de ontwikkeling van de jeugdige naar volwassenheid ernstig belemmeren en de opnemng en het verblijf noodzakelijk doen zijn om te voorkomen dat de jeugdige zich aan deze jeugdhulp onttrekt of daaraan door anderen wordt onttrokken.

De jeugdige is in hoger beroep gekomen van de beschikking van de rechtbank. In die beschikking heeft de kinderrechter overwogen dat verzoeker zich niet aan de behandeling zal onttrekken, maar dat noodzakelijke behandeling van de minderjarige alleen vanuit geslotenheid kan plaatsvinden. De Horizon in Harreveld biedt de minderjarige de nodige specialistische kennis en behandeling. Ondanks het ontbreken van het gevaar voor onttrekking van de behandeling is het verzoek van de gecertificeerde instelling (GI) voor de duur van zes maanden dan ook toegewezen. Hiertegen komt de minderjarige op.

Het hof oordeelt dat een gesloten machtiging slechts kan worden verleend als aan de twee wettelijke vereisten als genoemd in artikel 6.1.2 lid 2 Jw is voldaan. Alle partijen zijn het erover eens dat ten aanzien van de minderjarige niet is voldaan aan het wettelijk vereiste van gevaar van onttrekking aan de behandeling. Het hof ziet geen aanleiding om daarover anders te oordelen.

Het gaat hier om een ernstige inbreuk op de rechten van het kind bedoeld in artikel 5 en 8 EVRM. Die zijn slechts mogelijk voor zover bij de wet voorzien en in een democratische

samenleving noodzakelijk in het belang van de bescherming van de gezondheid of met het doel toe te zien op de opvoeding. Nu aan de wettelijke vereisten voor gesloten jeugdhulp niet is voldaan, zal het hof het verzoek afwijzen. Het hof ziet geen grond om – in weerwil van de wet – gelet op de noodzaak van behandeling van de minderjarige het verzoek alsnog toe te wijzen. Dat de minderjarige hulp en behandeling nodig heeft is evident en wordt door ieder onderschreven. Deze hulp en behandeling zal, nu niet aan de wettelijke vereisten voor een gesloten machtiging is voldaan, op een andere plek en op een andere wijze dienen plaats te vinden. Tijdens de mondelinge behandeling is gebleken dat daarvoor wel mogelijkheden bestaan.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 02-03-2017

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2017:1744

Zaaknummer: 200.203.071

RECHTSPRAAK

W en V/X

Artikel 8 tot en met 15 Verordening (EG) 2201/2003. Bevoegdheid inzake onderhoudsverplichtingen. Artikel 3 onder d Verordening (EG) 4/2009. Tegenstrijdige beslissingen van gerechten in verschillende lidstaten. Gewone verblijfplaats kind in de lidstaat van moeders verblijfplaats. Bevoegdheid gerechten van de lidstaat van vaders verblijfplaats om een eerder gedane beslissing over de verblijfplaats van het kind, de onderhoudsverplichtingen en de uitoefening van het bezoeksrecht te wijzigen.

W (vader), van Litouwse nationaliteit, trouwde met X (moeder), van Argentijnse en Nederlandse nationaliteit, in 2003 in de Verenigde Staten. Hun in 2006 geboren kind V, heeft de Litouwse en Italiaanse nationaliteit. V is nooit in Litouwen geweest. Van 2004 tot 2006 woonde het gezin in Nederland. Na een kort verblijf in Italië hebben zij zich in Canada gevestigd. In 2010 gingen moeder en vader uit elkaar. In 2011 vestigde moeder zich met V in Italië, maar eind 2011 vertrokken ze naar Nederland, waar hun gewone verblijfplaats sindsdien is. Vader woont in Litouwen. De echtscheiding is gegeven door de Canadese rechter, alsmede een toekenning van het gezag aan moeder. De Litouwse en Nederlandse rechters hebben de Canadese beslissingen niet erkend.

In 2011 heeft vader de Litouwse rechter verzocht om echtscheiding uit te spreken en tevens vast te stellen dat de hoofdverblijfplaats van V bij hem zou zijn. In kort geding bepaalde deze rechter op 18 april 2011 dat lopende de procedure V zijn hoofdverblijf bij vader zou hebben. In juli 2012 verzocht vader de terugkeer van het kind vanwege kinderonthoofing te gelasten, welk verzoek door de Litouwse rechter is afgewezen. De uitspraak in kort geding is vervolgens vernietigd. In hoger beroep en cassatie is deze vernietiging bekrachtigd. Op 8 oktober 2013 sprake de Litouwse rechter in de bodemzaak de echtscheiding uit. Daarbij werd bepaald dat V bij moeder zou wonen en dat vader alimentatie zou betalen. Deze beslissing is bekrachtigd in hoger beroep en cassatie. Op 29 januari 2014 bepaalde de Rechtbank Overijssel dat vader maandelijks € 4.323 alimentatie moest betalen, invorderbaar vanaf 18 mei 2012 en daarbij €

567 maandelijks voor het kind van juni tot december 2011 en daarna € 790 maandelijks met de mogelijkheid van verhoging. Op 22 augustus 2014 wees deze rechtbank het gezag toe aan moeder. Op 31 oktober 2014 weigerde de Rechtbank Overijssel de uitspraak van de rechtbank in Litouwen te erkennen en ten uitvoer te leggen voor zover de uitspraak betrekking heeft op de echtscheiding, de bepaling van hoofdverblijf van V, de onderhoudsverplichting en de kosten. De Rechtbank Overijssel erkende wel de vaststelling van een omgangsregeling tussen vader en V en verklaarde deze uitvoerbaar. Op 2 februari 2015 weigerde de Litouwse rechtbank om de uitspraak van de Rechtbank Overijssel – waarbij het gezag over V aan moeder werd toegekend – te erkennen en ten uitvoer te leggen. Op 28 augustus 2014 verzocht vader de Litouwse rechtbank om de verblijfplaats van V, de omgangsregeling en de alimentatieverplichtingen, zoals bepaald in de uitspraak van 8 oktober 2013, te wijzigen. De Litouwse rechtbank weigerde dit verzoek, vanwege het ontbreken van gewijzigde omstandigheden. Vaders beroep had succes en de zaak werd naar de Litouwse rechtbank terugverwezen. Deze rechtbank verklaarde zichzelf onbevoegd om kennis te nemen van vaders vorderingen, op grond van de Brussel IIbis Verordening. Volgens deze rechtbank is alleen de rechtbank van de gewone verblijfplaats van het kind bevoegd om de verzochte beslissingen te nemen. De Litouwse rechter heeft vader aangeraden zich tot de Nederlandse rechter te wenden. De Litouwse rechter in hoger beroep vernietigde deze beslissing en verwees de zaak terug naar de Litouwse rechtbank. De rechtbank legde een prejudiciële vraag voor aan het Hof van Justitie. Welke lidstaat – Litouwen of Nederland – is bevoegd om kennis te nemen van een wijzigingsverzoek ten aanzien van de verblijfplaats van het kind, de omgangsregeling en ten aanzien van de alimentatieverplichting, ten aanzien van V die zijn gewone verblijfplaats heeft in Nederland?

Het HvJ EU overweegt dat hoewel de vraag is voorgelegd in het licht van de Brussel IIbis, de vraag tevens betrekking heeft op onderhoudsverplichtingen welke geregeld zijn in Verordening (EG) 4/2009. Relevant zijn artikel 8 Brussel IIbis Verordening en artikel 3 Verordening (EG) 4/2009. De vraag is of de rechterlijke instanties die een definitieve beslissing hebben gegeven over de ouderlijke verantwoordelijkheid, hoofdverblijfplaats van het kind, omgangsregeling en alimentatieverplichtingen bevoegd blijven om uitspraak te doen op een verzoek om wijziging van deze beslissingen, ook als het kind zijn gewone verblijfplaats heeft in een andere lidstaat. Het HvJ EU verduidelijkt dat de gerechten die bevoegd zijn op grond van de Brussel IIbis tevens bevoegd zijn inzake alimentatie, indien sprake is van een nevenbeschikking, een en ander op grond van artikel 3 onder d Verordening (EG) 4/2009. De Brussel IIbis is gefundeerd op de samenwerking en wederzijdse vertrouwen tussen rechterlijke instanties, hetgeen moet leiden tot erkenning van elkanders uitspraken, de hoeksteen van een Europese justitiële ruimte. De regel in artikel 8 Brussel IIbis – op grond waarvan de rechter van de gewone verblijfplaats in de eerste instantie bevoegd is – gaat uit

van de verbondenheid tussen dit gerecht en het kind en de veronderstelling dat deze rechter het best in staat is om het belang van het kind te beoordelen. Deze bevoegdheid moet worden bepaald op het tijdstip waarop de zaak aanhangig is gemaakt (artikel 8 lid 1 Brussel Ibis) en houdt op wanneer een lopende procedure is afgesloten. In afwijking van artikel 8 wordt in artikel 9 bepaald dat de rechter van de voormalige verblijfplaats van het kind onder sommige omstandigheden bij verhuizing van het kind de bevoegdheid kan behouden. In artikel 12 Brussel Ibis wordt tevens voorzien in prerogatie van rechtsmacht. Er gelden tevens bijzondere regels voor de situatie van kinderontvoering indien de verblijfplaats van het kind niet kan worden vastgesteld (artikel 10 en 11 Brussel Ibis). Het verzoek van de vader ingediend op 28 augustus 2014 moet – ten opzichte van de eerdere procedure die per uitspraak van 8 oktober 2013 werd afgesloten – worden beschouwd als het begin van een nieuwe procedure. De rechter bij wie het verzoek aanhangig werd gemaakt dient te bepalen of hij bevoegd is en dient de bevoegdheid van de rechter van de gewone verblijfplaats van het kind als uitgangspunt te nemen. Voor het bepalen van gewone verblijfplaats geldt als minimale vereiste dat het kind fysiek aanwezig is aldaar. Het kind heeft Litouwen nooit bezocht, terwijl het duidelijk is dat het kind in Nederland woont en daar zijn gewone verblijfplaats heeft. Er zou slechts van de hoofdregel – bevoegdheid van de rechter van de gewone verblijfplaats – kunnen worden afgeweken indien sprake zou zijn van bijzondere feitelijke omstandigheden. Die zijn er niet.

Instantie: Hof van Justitie van de Europese Unie

Datum uitspraak: 15-02-2017

Zaaknummer: C-499/15